Dosarul nr. 3-1038/2023
2-23057989-12-3-21042023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

14.05.2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Președintele ședinței, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Cezara-Valeria Rotaru

examinând în ședință publică, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Roman Statnîi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

La 21.04.2023, Roman Statnîi a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Justiției, solicitînd:

- anularea răspunsului nr.5/1887 din 06.03.2023 semnat de Ministrul Justiției;
- anularea scrisorii nr.05/1-2539 din 24.03.2023 semnată de Ministrul Justiției;
- anularea Hotărîrii Ministerului Justiției „Cu privire la refuzul în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat” nr.05/1-3091 din 13.04.2023;
- anularea refuzului Ministerului Justiției nr.5/2-861; 5/2-1010 din 18.04.2023 aferent cererii prealabile;
- obligarea eliberării licenței pentru exercitarea profesiei de avocat;
- constatarea neexaminării în termen legal a cererii din 23.02.2023 cu nr.2411.

Potrivit fișei de repartizare, la 21.04.2023, cauza menționată a fost repartizată aleatoriu prin intermediul PIGD, judecătorului Tatiana Avasiloaie (f.d.1 vol.I).

Prin încheierea Vicepreședintei interimară a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12.09.2024, cauza dată a fost supusă redistribuirii, iar potrivit fișei de repartizare repetată, la 12.09.2024, a fost repartizată aleatoriu prin intermediul PIGD, judecătorului Igor Barbacaru (f.d. 234, 235 vol.I).

În motivarea acțiuni reclamantul a invocat următoarele: la 11.02.2020 a formulat și depus în cancelaria Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din RM o cerere înregistrată în cancelarie cu nr.287/2020 prin care, în conformitate cu ordinea prevăzută la art.10 alin.(2) și (3), art.21 alin.(l) lit. b) - f) și alin.(3) lit. a) și b) și art.22 din Legea nr.1260-XV cu privire la avocatură din 19.07.2002 cu modificările introduse prin Legea nr.215-XVI din 13.07.2006, în vigoare 11.08.2006 și Legea nr.102 din 28.05.2010, în vigoare din 03.08.2010, a solicitat admiterea în profesia de avocat, cu anexarea în acest sens a actelor necesare pentru eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat,

conform anexei, care justifică întrunirea cerințelor legale pentru exercitarea profesiei de avocat, prevăzute la art. 10 din Legea nr.1260-XV cu privire la avocatură.

La data de 05.03.2021, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din RM a respins cererea subsemnatului nr.287/2020 din 11.02.2020 privind admiterea în profesia de avocat.

Nefiind de acord cu soluția luată de Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din RM, a contestat decizia adoptată instanței de judecată, în procedura de contencios administrativ.

Examinarea cauzei a avut loc în ședință publică cu participarea terțului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind atrasă prin încheierea instanței, întru respectarea prevederilor art.205 Codul administrativ.

La 15.07.2021, Judecătoria Chișinău sediul Râșcani, Judecător Vitalie Ciumac a admis parțial acțiunea în contencios administrativ dispunând :

- Se admit parțial cererile de chemare în judecată în contenciosul administrativ depuse de reclamantul Roman Statnîi.

- Se constată neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesie de avocat cu nr.287/2020 depusă de Roman Statnîi la 11 februarie 2020.

- Se anulează pct.6 din Hotărîrea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr.7/13/2021 din 05 martie 2021 prin care a fost respinsă cererea depusă de Roman Statnîi, ca ilegală.

- Se obligă Uniunea Avocaților din Republica Moldova prin intermediul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr.1260- XV cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzătoare.

- În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată, se resping ca neîntemeiate.

Hotărîrea instanței de fond, a fost atacată de Uniunea avocaților cu apel.

La data de 11.05.2022 Curtea de Apel Chișinău a decis de a respinge cererea de apel a Uniunii Avocaților, lăsând în vigoare hotărîrea primei instanțe.

La data de 14 iunie 2022, Statnîi Roman a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere privind executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 15 iulie 2021, menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2022 emisă în cauza de contencios administrativ, la acțiunea lui Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Consiliului Uniunii Avocaților cu participarea terțului Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative și cererea de chemare în judecată depusă de Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu participarea terțului Comisia de Licențiere a profesiei de avocat privind contestarea actelor administrative.

La data de 30 iunie 2022, în adresa instanței a parvenit cererea Uniunii Avocaților prin care a solicitat prelungirea termenului pentru emiterea actului conform hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 15 iulie 2021, cu 45 zile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, s-a acordat repetat Uniunii Avocaților din Republica Moldova, un termen de 15 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 15 iulie 2021, cu prezentarea probelor în acest sens, prin depunerea lor în secretariatul Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2022, s-a suspendat executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2022, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în

judecată a lui Statnîi Roman împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Consiliului Uniunii Avocaților, terț Ministerul Justiției cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actelor administrative individuale favorabile, până la adoptarea unei hotărâri irevocabile.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2023, s-a respins recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova. S-a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2022 și hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 15 iulie 2021, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Statnîi Roman împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților și Vlas Gheorghe cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actelor administrative și la cererea de chemare în judecată a lui Statnîi Roman împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la constatarea nulității actului administrativ, contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, și anume în partea prin care au fost admise acțiunile lui Statnîi Roman, constatată neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesia de avocat cu nr. 287/2020 depusă de Statnîi Roman la 11 februarie 2020, anulat pct. 6 din hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 7/13/2021 din 5 martie 2021 prin care a fost respinsă cererea depusă de Statnîi Roman, ca ilegală și obligată Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Statnîi Roman în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzătoare. Prin notificarea din 02 februarie 2023, s-a solicitat repetat și în mod obligatoriu de la debitorul Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 15 iulie 2021, prin care s-a obligat Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr. 1260 cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzător. Acordându-i în acest sens, un termen de 10 zile de la recepționarea notificării.

La data de 09 februarie 2023, președintele Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a informat instanța despre faptul că, la 09 februarie 2023, a fost emisă hotărîrea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 1/2/2023, prin care s-a hotărât : 1) întru executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr.3-827/20 din 15 iulie 2021, devenită irevocabilă, a admite în profesia de avocat domnul Roman Statnîi.

La data de 09 februarie 2023, Roman Statnîi a expediat în adresa instanței de judecată o cerere prin care a solicitat obligarea debitorului să completeze pct. 1 din hotărîrea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 1/2/2023 din 09 februarie 2023, cu sintagma „cu eliberarea licenței corespunzătoare”.

Prin notificarea din 13 februarie 2023, s-a solicitat repetat și în mod obligatoriu de la debitorul Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 15 iulie 2021, prin care s-a obligat Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr. 1260 cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzător. Acordându-i în acest sens, un termen de 10 zile de la recepționarea notificării.

La data de 22 februarie 2023, președintele Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a informat instanța despre faptul că, la 21 februarie 2023, a

fost emisă hotărîrea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr.2/3/2023, prin care s-a hotărât:

1) Punctul 1 al hotărârii nr. 1/2/2023 din 09 februarie 2023 se completează cu sintagma „cu eliberarea licenței corespunzătoare".

La 23.02.2023 reclamantul a formulat și depus în cancelaria Ministerului Justiției cu nr. de intrare 2411 o cerere prin care, acționând în temeiul art.22 din Legea cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare, a solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, anexând la cerere totalitatea actelor necesare.

Potrivit art.22 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură nr,1260-XV din 19 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare - licența pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează de către Ministerul Justiției în termen de 10 zile de la data depunerii cererii.

Concomitent, prin decizia definitivă și irevocabilă nr.3ra-720/22 2-20044285-01-3ra-20072022 din 01.02.2023, Curtea Supremă de Justiție a statuat : „ ... instanța de recurs relevă că cerința eliberării licenței corespunzătoare pentru exercitarea profesiei de avocat, este una subsecventă cerinței de admitere a candidaturii lui Roman Statnîi în profesia de avocat, care tehnic, prin prisma prevederilor art. 22 alin. (2) din Legea privire la avocatură, se eliberează de către Ministerul Justiției în termen de 10 zile de la data depunerii cererii".

În vederea neadmiterii tergiversării și interpretării eronate a prevederilor legale, reclamantul a formulat și depus în adresa Ministerului Justiției, la 04.03.2023 o cerere prin care a solicitat : Intervenția urgentă și proptă, în vederea examinării cererii subsemnatului nr.2411 din 23.02.2023 aferent solicitării privind eliberarea licenței, în termenul legal de 10 zile, adică până la data de 06.03.2023 ora 17:00 (art.388 alin (4) din Codul Civil).

În scrisoarea adresată Ministerului Justiției a insistat asupra prevederilor art.64 din Codul administrativ care indică că : (1) Autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege. (2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal. (3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în cazurile prevăzute de lege, nesoluționarea în termen a unei cereri se consideră drept acceptare a acesteia. Conform art. 389 din Codul civil - „Dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare".

Potrivit prevederilor art.62 alin.(2) din Codul administrativ - Termenele legale pot fi prelungite numai dacă acest lucru este stabilit expres în lege. Mai mult, în textul cererii amintite a insistat aferent faptului că prelungirea termenului în cadrul acestei proceduri administrative este inaplicabilă invocându-se „motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative", Or analizând textul art.11 și art.22 din Legea cu privire la avocatură precum și art. 13 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat - Unicul organul care admite în profesia de avocat, potrivit prevederilor art.20 din Legea cu privire la avocatură, este Comisia de licențiere a profesiei de avocat.

Ministerul justiției, prin prisma prevederilor art.22 din aceiași lege, vine doar să elibereze licența, contra sumei de 450 lei. Alte atribuții în acest sens ale ministerului nu sunt prevăzute de lege, nici de actele normative subordonate legii.

Deci, ministerul nu poate supune reexaminării persoana deja admisă în profesie de Uniunea Avocaților, or legislația nu prevede o astfel de procedură, soluții precum și criterii de apreciere etc.. Totodată, cu referire la art. 13 alin.(1) din Statutul profesiei de avocat, acesta este coroborat cu prevederile legale, inclusiv cu prevederile alin.(2) din art. 13 al Statutului (citează), Stările de incompatibilitate prevăzute la art. 11 din Lege se verifică și se constată de către Consiliul Uniunii

Avocaților la cerere sau din oficiu.

Prezumând rezonabil, că deficiențe depistate care „îngreunau” examinarea cererii sale ar fi înscrierea prezentă în certificatul de cazier judiciar cu privire la faptul că la 18.05.2020 subsemnatul ar fi fost reținut de către PCCOCS, fără să existe careva informații ulterioare cu privire la această cauză penală. Deși, după cum a menționat supra, a insistat aferent faptului că Ministerul Justiției nu urma să reexamineze candidatura persoanei subsemnatului până la eliberarea licenței, încercând să explice circumstanțele, a indicat : Urmărirea penală în cauza penală nr.2020920013 a fost începută, prin ordonanța Procurorului General, la 27.02.2020 în temeiul bănuielii privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(5), 324 alin.(3) lit. a) și b), 325 alin.(3) lit. a) și a1), 326 alin.(3) lit. a), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal. Prin ordonanța procurorului din 25.03.2020 subsemnatul a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 190 alin.(5), 324 alin.(3) lit. a) și b), 325 alin.(3) lit. a) și a1), 326 alin.(3) lit. a), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.

La 18.05.2020 ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit i-a fost adusă la cunoștința bănuitului.

La 19.05.2020 cet. Statnîi Roman a fost pus sub învinuire fiindu-i incriminat comiterea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(5), 46, 190 alin.(5) și 328 alin.(3) lit. b) și c) din Codul penal.

Nefiind de acord cu constatările organului de urmărire penală, subsemnatul a contestat acțiunile conform art.299-2992 apoi conform art.313 din Codul de procedură penală.

Prin încheierea judecătorului de instrucție nr. 10-1370/22 din 31.10.2022 instanța a admis plângerea subsemnatului.

Potrivit textului încheierii instanța a statuat: „(...) la momentul expirării a 3 luni de la data obținerii calității de bănuit în baza ordonanței de începere a urmăririi penale, organul de urmărire penală urma să se ghideze de prevederile art. 63 alin. (3) CPP al RM, însă contrar tuturor prevederilor prenotate în lipsa ordonanței Procurorului General de pornire a urmăririi penale în privința petiționarului Statnîi Roman, în calitate de procuror, acesta a fost recunoscut bănuit, la data de 25.03.2020 și pus sub învinuire la data de 19.05.2020, acțiune însă contradictorie realizată de către procuror, or, recunoașterea în calitate de bănuit este arbitrară și incompatibilă cu cerințele art. 6 din CEDO și art. 63 CPP al RM, fiind omisă derogarea termenului vizat de lege, fapt omis de către procurorul ierarhic superior, însă, la caz.

Or, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen, conform art. 230 alin. (2) CPP al RM, deoarece indiferent de natura și puterea actelor sau probelor, orice act care are ca temei acte sau probe obținute ilegal sau cu încălcarea procedurilor, are ca efect nulitatea actelor întocmite ulterior, zis și principiul fructul pomului otrăvit. Nulitatea absolută a ordonanțelor de recunoaștere în calitate de bănuit și punere sub învinuire, având la bază și principiul fructul pomului otrăvit, exclude posibilitatea tragerii la răspundere penală a lui Statnîi Roman (...)”

Concomitent a reiterat reclamantul și constatările Curții Supreme de Justiție expuse în decizia definitivă și irevocabilă nr.3ra-720/22 2-20044285-0 l-3ra-20072022 din 01.02.2023 unde Curtea a Statuat: ...referitor la reputația ireproșabilă a lui Roman Statnîi, instanțele de judecată ierarhic inferioare reieșind din materialul probator cercetat în ședința de judecată, just au concluzionat că Roman Statnîi, nu a fost condamnat anterior, nu are antecedente penale, nu a fost exclus din rândurile Uniunii Avocaților și nu i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice, nu a fost concediat din organele de drept/nici din funcția de procuror din motive compromițătoare și nu există o hotărâre judecătorească prin care s-ar fi stabilit un abuz prin care ultimul ar fi încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Față de cele relevate, instanța de recurs conchide că Roman Statnîi întrunește condițiile prevăzute de lege pentru

admiterea în profesia de avocat, fiind scutit de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, deoarece are o experiență în funcția de procuror de peste 10 ani, iar cererea de accedere în profesia de avocat a fost depusă în interiorul termenului de 6 luni de la momentul eliberării din funcția de procuror. În consecutivitatea celor descrise supra, instanța de recurs nu poate reține caracteristica nr. 33-12d/21-38 din 29 ianuarie 2021 eliberată de Procuratura Republicii Moldova, prin care a fost menționat că în prezent Roman Statnîi este acuzat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), art. 332 alin. (2) lit. b), art. 308 alin. (1), art.306 alin. (2) lit. a) Cod penal, fiind pus sub învinuire la 19 mai 2020 în cauza nr.2020920013, în care urmărirea penală a fost începută la 27 februarie 2020 (f. d. 31-32 dosar administrativ). Și asta deoarece, în speță nu a fost prezentată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă prin care Roman Statnîi ar fi fost condamnat, iar până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care s-ar dovedi vinovăția și s-ar dispune condamnarea persoanei, orice persoană se prezumă a fi nevinovată.

(...)

Prin urmare, instanța de recurs constată că percepția Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, aferent reputației ireproșabile a solicitantului, vine în contradicție atât cu actele prezentate de către reclamant cât și cu prevederile Legii cu privire la avocatură, care enumeră expres cazurile care exclud reputația ireproșabilă și care nu se atestă în speță. Or, în exercițiul funcției de procuror și în afara relațiilor de serviciu, Roman Statnîi nu a comis fapte care ar afecta prestigiul Procuraturii și reputația procurorilor".

La 06.03.2023 prin intermediul poștei electronice a recepționat reclamantul răspunsul nr.5/1887 din 06.03.2023 semnat de Ministru a Justiției al RM, doamna Veronica Mihailov-Moraru.

Potrivit răspunsului menționat supra, doamna ministru a dispus abuziv prelungirea termenului procedurii administrative cu încă 15 zile, invocând necesitatea evaluării candidatului aferent întrunirii condițiilor de reputație reproșabilă.

În aceeași zi, adică la 06.03.2023, subsemnatul a formulat și depus în adresa Ministerului Justiției o cerere, unde refuzând alegațiile autorului expuse în răspunsul nr.5/1887 din 06.03.2023, a solicitat : „Intervenția urgentă și proptă, în vederea eliberării subsemnatului a actului administrativ individual favorabil - Licența pentru exercitarea profesiei de avocat".

Ulterior, la 24.03.2023 acționând în scopul neadmiterii tergiversării și interpretării eronate a prevederilor legale, a formulat și depus în adresa Ministerului Justiției, o cerere prin care a solicitat respectuos, examinarea atentă și minuțioasă a constatărilor instanței de judecată, în scopul neadmiterii în continuare a încălcării drepturilor subsemnatului, precum și minimizarea daunelor materiale care deja le suportă, cu revenirea în albia legalității cu emiterea actului administrativ individual favorabil - Licența pentru exercitarea profesiei de avocat pe numele subsemnatului.

În textul cererii formulate a reiterat constatările expuse în hotărîrea judecătorească emisă la 19.07.2021 în dosarul nr.3-614/2020 2-20033629-12-3-09032020-1. Unde instanța expres a indicat: „Instanța de judecată apreciază critic argumentele reclamantului precum că „cererea reclamantului Statnîi Roman privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat ar fi fost remisă ilegal spre examinare, potrivit competenței Comisiei de licențiere", or, articolul 43 alin.(3) lit. d) din Legea nr. 1260/19.07.2002 (pînă la republicarea din 14.06.2021) prevedea că Comisia de licențiere a profesiei de avocat aprobă rezultatele examenelor de calificare și adoptă hotărâri privind admiterea în profesie.

Totodată, instanța menționează că Statutul profesiei de avocat (în continuare, Statut) nr.302 din 29.01.2011, pct.13 prevede că, (1) Pentru admitere în profesie și pentru exercitarea acesteia, avocatul urmează să nu se regăsească în vreunul din cazurile incompatibile prevăzute de Lege. (3)

Incompatibilitățile prevăzute de Lege se verifică si se constată de către Consiliul Uniunii Avocaților din oficiu.

Astfel, rezumând cele relatate, instanța de judecată conchide că, unicul organ abilitat cu atribuția de admitere în profesia de avocat este Uniunea avocaților din Republica Moldova, Ministerului Justiției, potrivit legii îi revenind doar competența de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat ca urmare a întrunirii de către candidat și, respectiv, constatării de către Uniunea avocaților, a condițiilor legale pentru accederea în profesia de avocat.

Hotărîrea instanței menționată supra, a fost menținută și a devenit definitivă și irevocabilă (prin neatacare) odată cu adoptarea deciziei Curții de Apel Chișinău în dosarul nr. 3a-1239/21; (2-20033629-02- 3a-19102021) din 07.06.2022. (Anexa nr.11).

Ulterior, la 11.04.2023 ora 15:22, prin intermediul poștei electronice a recepționat reclamantul scrisoarea cu nr.09/3029 din 11.04.2023 (Anexa nr. 12), semnată de către Secretarul de Stat al Ministerului Justiției, Eduard Serbenco, potrivit căreia : „(...) hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, nr. 3-827/2020 din 15 iulie 2021, deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1685/2021 și încheierii Curții Supreme de Justiție nr. 3ra- 720/2022, a căror executare se solicită, Ministerul Justiției nu are statut de parte în proces, el fiind atras în calitate de terț.

Totodată, reclamantul Roman STATNÎI n-are înaintate pretenții față de Ministerul Justiției în acest context, veți nota că, un terț, având în vedere prevederile art. 43 alin.(3) Cod de executare, nu poate fi recunoscut debitor în procedura de executare".

Urmare a celor indicate supra secretarul de stat al ministerului Justiției Eduard Serbenco a concluzionat: „(...) Ținând cont de cele enunțate, Ministerul Justiției nu este impus să efectueze anumite acțiuni ori să se abțină de la efectuarea lor (...) "

În continuare, la 27.03.2023 ora 08:48 a recepționat prin intermediul poștei electronice scrisoarea nr.05/1-2539 din 24.03.2023 semnat de Ministru a Justiției al RM, doamna Veronica Mihailov-Moraru (Anexa nr.13) prin care a fost informat că: „ (...) procedura administrativă inițiată la cererea dvs. din 23.02.2023, este suspendată până la recepționarea de către Ministerul Justiției a răspunsului Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Pe măsura parvenirii informației solicitate, Ministerul Justiției va relua procedura administrativă cu emiterea actului administrativ care se va impune".

Alegațiile Ministrului Justiției al RM, doamna Veronica Mihailov-Moraru expuse în scrisoarea nr.05/1-2539 din 24.03.2023 le consideră reclamantul de asemenea ilegale (contravin prevederilor art.62-64 din Codul administrativ).

La 02.04.2023 acționând în conformitate cu prevederile art. art.4, 7, 10, 20, 28-32,189 alin. (1), 208- 209 din Codul administrativ nr.116 din 19 iulie 2018 și art.art. 277, 278 din Codul de procedură civilă, a formulat și depus în adresa Ministerului justiției o cerere prealabilă (Anexa nr.14) prin care a solicitat Ministerului Justiției: 1. încetarea acțiunilor ilegale în raport cu subsemnatul. 2. Admiterea cererii subsemnatului din 23.02.2023 formulată și depusă în cancelaria Ministerului Justiției cu nr. de intrare 2411 cu emiterea actului administrativ individual favorabil - Licența pentru exercitarea profesiei de avocat pe numele Statnîi Roman.

Ulterior, la 14.04.2023 ora 15:36, prin intermediul poștei electronice a recepționat reclamantul Hotărîrea Ministerului Justiției „Cu privire la refuzul în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat" nr. 05/1-3091 din 13.04.2023 semnată de secretarul de stat Stanislav Copețchi (Anexa nr.15), potrivit căreia : „Se refuză în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat dlui Roman Statnîi".

În motivarea hotărârii se menționează: „(...) Ministerul Justiției, în virtutea prevederilor art. 10 alin.(4) din Legea nr.1260/2002, verifică dacă solicitantul se bucură sau nu de reputație ireproșabilă, care trebuie să se constate atât la admiterea în profesia de avocat, cât și la eliberarea licenței.

Mai mult, din dosarul administrativ reiese că, admiterea în profesia de avocat a lui Roman Statnîi a fost dispusă prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău sediu Râșcani din 15.07.2021, întrunirea de către acesta a criteriilor de reputație ireproșabilă nefiind verificată de Comisia de Licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Moldova, nici la data pronunțării hotărârii judecătorești menționate și nici la data depunerii cererii de eliberare a licenței.

Astfel, ținând cont de informația parvenită de la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale coroborat cu deținerea de către Roman Statnîi a statutului de învinuit în cauza penală cu nr. 2020920013, la caz sunt incidente dispozițiile art. 10 alin. (4) lit. b) și e) din Legea nr.1260/2012 cu privire la avocatură.

Raportând normele de drept la circumstanțele faptice reiese că, în prezent Roman Statnîi nu deține un comportament demn care să nu prejudicieze profesia de avocat, or, statutul de învinuit în cauza penală cu nr. 2020920013 atestă contrariu. Mai mult, potrivit principiilor etice, inclusiv realizarea acestora de către avocați reprezintă o adevărată provocare pentru profesia de avocați, astfel că la caz, deținerea statutului de învinuit conduce la concluzia că, domnului Roman Statnîi nu-i poate fi eliberată licența pentru exercitarea profesiei de avocat. Or, avocatura este o profesie nobilă, care solicită de la avocați un comportament demn și decent, întru asigurarea condițiilor pentru încrederea în avocați. Din acest motiv, persoanele care sunt prezumate că ar fi comis infracțiunii sau care au comis infracțiuni, ar compromite imaginea activității avocațiale, iar acest fapt ar avea un impact negativ asupra profesiei. Mai mult, legiuitorul prin prisma rigorilor statuate la art. 10 din legea 1260/2002 a prevăzut clar că, nu pot fi admiși în profesia de avocat persoane care au fost excluse anterior din avocatură sau din alte funcții publice din motive compromițătoare, care au un comportament incompatibil cu Codul deontologic, sau care au încălcat deliberat drepturile și libertățile fundamentale ale omului Per a contrarie, avocatul trebuie să se abțină de la orice acțiune care i-ar putea compromite reputația sa sau reputația profesiei și încrederea publică în profesia de avocat, inclusiv să se abțină de la conduita dezonorantă în activitatea sa profesională, în alte activități și chiar în viața privată.

La 18.04.2023, pornind de la alegațiile expuse în Hotărîrea Ministerului Justiției „Cu privire la refuzul în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat” nr. 05/1-3091 din 13.04.2023 semnată de secretarul de stat Stanislav Copețchi, prin intermediul poștei electronice a suplinit cererea prealabilă depusă în adresa Ministerului Justiției la 02.04.2023 (Anexa nr.16), unde a invocat faptul că instanța de judecată analizând aspectul întrunirii de către numitul Statnîi Roman a criteriului de reputației ireproșabilă sau comiterea de către subsemnat a cărorva comportamente incompatibile cu Codul deontologic al avocatului a statuat, definitiv și irevocabil că: „(...) instanța de judecată atestă că, legislatorul a specificat expres și exhaustiv în prevederile art. 10 alin.(3) din Legea cu privire la avocatură, cazurile când persoana, care a depus cerere de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, nu se consideră persoană cu reputație ireproșabilă și, anume, a fost condamnată anterior pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracțiuni; anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice din motive compromițătoare; a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromițătoare sau a fost eliberată, din aceleași motive, din funcția de judecător, notar, consultant juridic sau funcționar public; comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului; prin

hotărârea instanței judecătorești s-a stabilit un abuz, prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Se atestă că, în speță, ex-procurorul Roman Statnîi nu se asociază nici unuia din cazurile enumerate exhaustiv de lege, prin urmare, acesta nu poate fi catalogat ca neavând reputație ireproșabilă.

Totodată instanța a constatat: „(...) Cu referire la temeiurile invocate de Comisia de licențiere în profesia de avocat precum că, a concluzionat lipsa reputației ireproșabile a reclamantului având la bază caracteristica nr.33-12d/21-38 din 29.01.2021 eliberată de Procuratura Republicii Moldova, potrivit căreia, în prezent Roman Statnîi este acuzat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin.3 lit.b), art.332 alin.2 lit.b), art.308 alin.l, art.306 alin.2 lit.a) Cod Penal. De asemenea, Roman Statnîi este pus oficial sub acuzare la 19.05.2020 în cauza nr.2020920013, în care urmărirea penală a fost începută la 27.02.2020 în temeiul unei bănuieli rezonabile privind săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de ari. 190 alin.5, art. 324 alin.3 lit.a) și b), art.325 alin.3 lit.a) și a/1, art.326 alin.3 lit.a), art.328 alin.3 lit.b) și d) Cod Penal, instanța reține că, în conformitate cu prevederile art. 21 din Constituția RM, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i sau asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Din coroborarea celor indicate mai sus, instanța de judecată remarcă că, în pricină, nu a fost prezentată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă prin care Roman Statnîi ar fi fost condamnat, or, pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care s-ar dovedi vinovăția și s-ar dispune condamnarea persoanei, orice persoană se prezumă a fi nevinovată.

Imprevizibilitatea unor asemenea situații, art. 10 din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002, a statuat ca dovadă a lipsei unei reputații ireproșabile, este existența unei condamnări anterioare pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale. Întru garantarea respectării tuturor drepturilor și libertăților persoanelor solicitante de obținere a licenței de avocat, legiuitorul a prevăzut în mod imperativ necesitatea dobândirii calității de condamnat printr-un act definitiv și irevocabil pentru a putea fi invocat temeiul de refuz discutat în prezentul litigiu. În aceiași ordine de idei, se relevă că, Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova, adoptat la Congresul Avocaților din 20 decembrie 2002, cu modificările și completările ulterioare, cât și Codul de etică al judecătorului, adoptat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007, nu definesc noțiunea de reputație ireproșabilă. Din sensul normei art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, lipsa reputației ireproșabile se atestă la existența unei hotărâri de condamnare ori de constatare a celorlalte circumstanțe enumerate de lege, cu autoritate de lucru judecat.

Mai mult, instanța a constatat: „(...) Instanța nu poate reține și respinge argumentele părții pârâte precum că, motivele pentru care a fost respinsă cererea reclamantului este faptul că, ultimul nu se încadrează în condițiile prevăzute de art.3 al Legii cu privire la avocatură, nu se bucură de reputație ireproșabilă, deoarece comportamentul sau activitatea acestuia este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului, or Codul deontologic al avocatului nu definește noțiunea de reputație ireproșabilă, iar în pricină, contrar sarcinii probațiunii, partea pârâtă nu a prezentat careva probe care ar demonstra existența cărorva circumstanțe în speță, incompatibile cu Codul deontologic al avocatului.

Astfel, a insistat asupra faptului că Hotărîrea Ministerului Justiției „Cu privire la refuzul în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat” nr. 05/1-3091 din 13.04.2023 semnată de secretarul de stat Stanislav Copețchi, prezintă de fapt o sfidare crasă a constatărilor instanței de judecată, un refuz impertinent a unei autorități publice de a se conforma unei hotărâri definitive și irevocabile.

De fapt, actul criticat prezintă neglijarea principiului autorității lucru judecat, un principiu ce guvernează activitatea de înfăptuire a justiției și în virtutea căruia un litigiu soluționat printr-o hotărâre

judecătorească definitivă nu mai poate forma obiectul unui nou proces având același obiect, aceeași cauză și aceleași părți.

Hotărârea judecătorească este produsul final al activității judiciare îndreptate spre protejarea drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanei. Totodată, pentru a asigura protecția efectivă a acestora, ea necesită a fi înzestrată cu putere de lucru judecat. În special, se referă la consecințele juridice care derivă din această calitate a hotărârii judecătorești.

Lucrul judecat este efectul esențial al unei hotărâri judecătorești.

În literatura de specialitate lucrul judecat este definit ca fiind unul dintre principalele efecte ale hotărârii judecătorești, ceea ce presupune că o cerere nu poate fi judecată definitiv decât o singură dată, prezumând-se că soluția cuprinsă în hotărâre exprimă un adevăr și nu trebuie contrazisă de o altă hotărâre.

În opinia lui Iarcov V., lucrul judecat reprezintă acea calitate a actului judecătoresc în virtutea căreia hotărârea obține obligativitate, exclusivitate, executorialitate și prejudicialitate.

Profesorul Ion Deleanu indică faptul că lucrul judecat este o calitate imanentă hotărârii, atașată acesteia de la momentul pronunțării și pe tot parcursul existenței ei, semnificând, în principiu, imutabilitatea actului jurisdicțional prin care, în cadrul unei proceduri contradictorii, s-a verificat și tranșat o situație litigioasă.

Importanța acestui efect al hotărârii judecătorești rezidă în crearea unei stabilități și bunei funcționări a circuitului civil, fiind totodată o expresie a principiului securității raporturilor juridice, care presupune că, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. În acest context, doctrina românească învederează că puterea lucrului judecat și autoritatea lucrului judecat reprezintă accepțiuni ale lucrului judecat. Astfel, stricto sensu, semnifică autoritatea de lucru judecat, care face imposibilă judecarea unui nou litigiu între aceleași părți, pentru același obiect, cu aceleași temeiuri (exclusivitatea), lato sensu semnifică puterea de lucru judecat (res judicata), care presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă că exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o altă hotărâre.

În esență, puterea lucrului judecat are la bază următoarele caractere: • Exclusivitatea - face ca un nou litigiu între aceleași părți, pentru același obiect și aceleași temeiuri să nu mai fie cu putință. • Incontestabilitatea în sensul că hotărârea nu mai poate fi atacată, decât în situații speciale prin căile extraordinare de atac (revizuire). Executorialitatea - hotărârea poate fi pusă în executare de către partea câștigătoare. Prejudicialitatea - elementele de fapt și de drept constatate de către instanță nu pot fi apreciate în alt mod de către alte instanțe și nu se cer a fi dovedite din nou, într-un alt proces la care participă aceleași persoane. • Obligativitatea - hotărârea este obligatorie pentru părți și produce efecte corespunzătoare între acestea și succesorii lor, precum și pentru toate autoritățile publice, asociații obștești, persoane oficiale, organizații și persoane fizice.

Inclusiv, CtEDO a stabilit că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6.1 din Convenție. Dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanță de judecată într-o procedură ulterioară.

La caz, sunt incidente și expunerile Curții Constituționale a Republicii Moldova în decizia de inadmisibilitate adoptată la 9 februarie 2018, privind excepția de neconstituționalitate a art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă și a unor prevederi din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și

condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

În pct. 26 Curtea Constituțională, reține că hotărârea judecătorească reprezintă actul final de dispoziție al unei instanțe judecătorești. Hotărârea judecătorească irevocabilă dispune de autoritatea lucrului judecat și produce unele efecte juridice precum : exclusivitatea, prejudicialitatea, obligativitatea, executorialitatea.

La pct. 27, Curtea menționează că, potrivit efectului prejudicialității, faptele și raporturile juridice stabilite anterior printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă sunt obligatorii pentru instanța care judecă o altă pricină la care participă aceleași persoane.

Iar, la pct. 28 și 29 din decizia menționată supra, Curtea a relatat că, având ca scop asigurarea stabilității și obligativității hotărârii judecătorești, caracterul prejudicial al hotărârii de judecată constituie un mijloc ce certifică necontrarietatea actelor judiciare și asigură aplicabilitatea principiului certitudinii juridice.

Precum a indicat în repetate rânduri și CtEDO, o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată; excepție de la acest principiu poate fi făcută doar în cazurile în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii; revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs în anulare și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare.

Din acest considerent, dreptul de exercitare a acestei căi de atac, în baza temeiurilor expres prevăzute de către legislație, trebuie valorificat cu bună-credință, și nu în scopul de a exercita un „apel camuflat”.

La 19.04.2023, ora 16:43, prin intermediul poștei electronice a recepționat Refuzul Ministerului Justiției la cererea prealabilă nr.5/2-861; 5/2-1010 din 18.04.2023 (Anexa nr.17).

Consideră reclamantul relevante speței reglementările Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.87 din 21 aprilie 2011. Legea amintită constituie remediul intern, creat în Republica Moldova în sensul apărării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Legiuitorul a stabilit la art.1 alin.(2) din această lege că aplicarea și interpretarea termenilor din actul normativ nominalizat se face prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art.2 alin.(2) al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În jurisprudența CEDO atestă în acest sens că Statul este responsabil pentru omisiunile autorităților cărora le-a delegat sarcini în vederea respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și care nu au întreprins masuri prompte și adecvate în vederea executării acestora.

Odată cu adoptarea Legii nr.87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a fost instaurat pe plan național un mecanism ce asigură respectarea termenului rezonabil, iar în cazul procedurilor ce au decurs în termene nerezonabile acordă posibilitatea reparării prejudiciului cauzat.

Existența unui asemenea mecanism pe plan național este benefic din perspectiva garantării reparării prejudiciului cauzat în urma nerespectării termenului rezonabil de către autoritățile statului, fără a fi necesară implicarea autorităților internaționale, cum ar fi Curtea Europeană.

Conform art.1 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, „Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.”

Din conținutul art.2 din aceeași Lege rezultă că, „Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărîrilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul are drept de regres față de persoana vinovată. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant. Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției”.

Menționează reclamantul că este unanim acceptat, în jurisprudența instanței de contencios european a drepturilor omului, că durata rezonabilă a unei proceduri penale face parte din garanțiile esențiale ale unui proces echitabil, fiind reglementată în mod expres în paragraful 1 al art. 6 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale (în continuare Convenție), care prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații penale îndreptate împotriva sa.

În consecință, obligația statului, decurgând din art. 6 al Convenției, este de a crea un sistem judiciar eficient, capabil să soluționeze o cauză într-un termen rezonabil. În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) Cod procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, iar art. 166 alin.(l) din același cod indică expres că, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată;

Potrivit art.63 din Codul administrativ (1) Calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 383-390 din Codul civil.

Mai mult, potrivit prevederilor art.64 din Codul administrativ (1) Autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege. (2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal. (3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în cazurile prevăzute de lege, nesoluționarea în termen a unei cereri se consideră drept acceptare a acesteia.

Conform art. 389 din Codul civil - „Dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare ”

Potrivit prevederilor art.62 alin.(2) din Codul administrativ - Termenele legale pot fi prelungite numai dacă acest lucru este stabilit expres în lege.

Articolul 5 din Codul Administrativ indică că - activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale fi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum fi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii fi se aplică nemijlocit legea.

Articolul 20 din Constituția RM statuează că „Oricepersoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime ”

Concomitent articolul 53 de asemenea din Constituție indică că „Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagube”.

Potrivit art. 13 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - „dreptul la un remediu efectiv”, orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Art. 16 a legii supreme indică că: „respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului ”

Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Concomitent art. 18 a legii supreme indică că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cît și în străinătate, iar art.20 a actului citat statuează că orice persoană are dreptid la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Comitetului ONU pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale a recomandat statului să-și intensifice eforturile pentru garantarea unui salariu minim național, suficient pentru asigurarea unui

standard de viață adecvat angajaților și familiilor acestora. O altă recomandare a Comitetului se referă lainstituirea unui mecanism pentru a determina și a ajusta în mod regulat salariul minim proporțional cu costul de trai.

Procedeurile de „prelungire a termenului" sau "de suspendare" a procedurii administrative pentru examinarea cererii sale cu nr. de intrare 2411 din 23.02.2023 sunt vădit ilegale (art. 62 alin.(2) și 64 din Cod administrativ) generatoare de daune drepturilor și intereselor subsemnatului. Or, factorii de decizie ai Ministerului Justiției, urmare a acțiunilor ilegale ale acestora, se fac vinovați de faptul ca Statnîi Roman este ilegal privat de posibilitate de a profesa avocatura începând cu 06.03.2023 până la emiterea actului administrativ individual favorabil - Licența pentru exercitarea profesiei de avocat pe numele Statnîi Roman și este privat de posibilitate de a obține profituri urmare a desfășurării a activității de avocat fapt ce cauzează acestuia un prejudiciul material (venit ratat) și moral considerabil.

Astfel, potrivit art. 19 CC RM, repararea integrală a prejudiciului include cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Prejudiciul reparat prin despăgubiri cuprinde și prejudiciul viitor care este probabil, în mod rezonabil, să fie suferit (art.934 alin.(3) Cod civil).

Astfel, în măsura în care există fapta ilicită, prejudiciul și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, repararea trebuie să fie completă și să acopere întregul prejudiciu, inclusiv acel care va surveni în viitor, ca o continuare a prejudiciului actual.

Potrivit Curții Europene o justiție efectivă înseamnă restabilirea drepturilor încălcate și recuperarea prejudiciilor persoanei până când aceasta nu mai suferă din vina altuia, or Statnîi Roman nu poate sa rămână prejudiciat în propriu adevăr (vezi art. 19 al.2, 934, 936, 2029 CC al RM.

Conform art. 934 al CC Dreptul la despăgubiri. (1) Creditorul are dreptul la despăgubiri pentru întregul prejudiciu cauzat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului în care debitorul demonstrează că neexecutarea este justificată. (2) Despăgubirile trebuie să acopere doar prejudiciul suferit de creditor care este consecința directă și necesară a neexecutării. (3) Prejudiciul reparat prin despăgubiri cuprinde și prejudiciul viitor care, în mod rezonabil, s-ar fi produs. (4) Prejudiciul cuprinde prejudiciul patrimonial și nepatrimonial (moral). (5) Debitorul răspunde pentru fapta reprezentantului său și a persoanelor cărora le-a încredințat executarea obligației în aceeași măsură ca pentru propria faptă.

Conform art. 1398 alin.(l) al CC „Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune".

Conform art. 1998 alin. (1), alin. (2), alin. (3) Cod civil „Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autond prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. "

Conform art. 2036 alin.(l) - alin.(4) din Codul civil „în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere

penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.”.

În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) Cod procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, iar art. 166 alin.(l) din același cod indică expres că, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu prevederile art. 19 alin.(l)-(5) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic). Pierderea șansei se repară doar dacă ea constă în dispariția actuală și certă a unei eventualități favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde șansei pierdute și nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din șansă dacă ea se materializa. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În conformitate cu prevederile art.21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sânt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

Concomitent, norma constituțională (art. 52 alin. (1)) oferă cetățenilor dreptul de a intra în relație directă cu autoritățile statului din propria inițiativă și posibilitatea de a-și apăra drepturile lezate.

Așadar, organul sau persoana oficială cărora le-au fost adresate petițiile sânt obligate: să examineze petițiile, inclusiv cererile prealabile, în termenul stabilit de lege să asigure restabilirea drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat; să asigure executarea deciziilor adoptate în urma examinării petițiilor.

Încălcarea ordinii de examinare a petiției, refuzul neîntemeiat de a o examina sau tărăgănarea examinării acesteia, adoptarea unor decizii ce contravin legislației, neluarea măsurilor necesare în legătură cu examinarea petiției, divulgarea informațiilor privind viața personală a petiționarului contra voinței lui, atrage, după caz, răspunderea disciplinară sau administrativă.

Subsecvent, aferent faptului că prelungirea termenului în cadrul acestei proceduri administrative este inaplicabilă invocându-se „motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative”, Or analizând textul art.11 și art.22 din Legea cu privire la avocatură precum și art. 13 alin. (1) din Statutul profesiei de avocat - Unicul organul care admite în profesia de avocat, potrivit prevederilor art.20 din Legea cu privire la avocatură, este Comisia de licențiere a profesiei de avocat.

Ministerul justiției, prin prisma prevederilor art.22 din aceiași lege, vine doar să elibereze licența, contra sumei de 450 lei. Alte atribuții în acest sens ale ministerului nu sunt prevăzute de lege, nici de actele normative subordonate legii. Deci, ministerul nu poate supune reexaminării persoana deja admisă în profesie de Uniunea Avocaților, or legislația nu prevede o astfel de procedură, soluții precum și criterii de apreciere etc. Totodată, cu referire la art. 13 alin.(l) din Statutul profesiei de avocat, acesta este coroborat cu prevederile legale, inclusiv cu prevederile alin.(2) din art. 13 al Statutului (citez), Stările de incompatibilitate prevăzute la art. 11 din Lege se verifică si se constată de către Consiliul Uniunii Avocaților la cerere sau din oficiu.

Prin urmare, în conformitate cu art. 137 Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Totodată, în corespundere cu art. 225 alin. (2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Aici este de notat că dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea autorității de a alege între mai multe consecințe juridice, care implică discreția autorității publice de a decide și/sau discreția alegerii măsurii la care va recurge.

În exercitarea dreptului discreționar autoritatea publică nu este liberă în adoptarea unei soluții după propria convingere sau dorință.

Activitatea administrativă și soluția adoptată trebuie să se fundamenteze pe respectarea principiului legalității, să rezulte dintr-o conduită exercitată cu bună-credință, în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Urmează a se reține și prevederile art. 10 alin. (1) Cod administrativ, conform căruia, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 alin. (1) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interese le legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile - actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art. 17 al Codului administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Iar potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Totodată, art. 123 alin (2) din codul de procedură civilă care indică: „Faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane ”.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune

în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Conform art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 206 alin.(l) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu prevederile art. 164 Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă.

Iar potrivit art. 165 alin. (1),(2),(3) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Daca autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției. Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată și fără obligația de a respecta un termen.

Potrivit art. 162 din Codul administrativ procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzut, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

Mai mult, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Astfel, în baza celor expuse mai sus, luând în considerație că litigiul apărut se soluționează în procedura reglementată de Codul administrativ, prin prezenta cerere prealabilă, în temeiul prevederilor art. art. art.3 -7, 10, 20, 23, 25, 26-27, 33, 162-168, 189, 191, 196, 206 alin.(l) lit.b),c și d) și 206-209, 211-212 din Codul administrativ, precum și art.art. 1-2, 12, 14, 19, 22, 26,32, 38, 55,85, 90, 96, 166-167, 277-278 din Codul de procedură civilă, solicită reclamanul admiterea acțiunii.

Pârâtul, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 01.04.2024, prin intermediul cancelariei instanței de judecată a înaintat referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 226-230, vol.I).

În ședința de judecată de examinare şi soluționare în fond a acțiunii, reclamantul Statnîi Roman, a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate în aceasta.

Reprezentantul pîrîtului, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, pe motivele de fapt și de drept invocate în referință.

Examinînd cererea de chemare în judecată, audiind explicaţiile părţilor, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că acţiunea urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

Materialele cauzei denotă că, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15.07.2021, fiind admise parțial cererile de chemare în judecată în contenciosul administrativ administrativ depuse de reclamantul Roman Statnîi, s-a hotărît :

- Se constatată neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesie de avocat cu nr.287/2020 depusă de Roman Statnîi la 11 februarie 2020.
- Se anulează pct.6 din Hotărîrea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr.7/13/2021 din 05 martie 2021 prin care a fost respinsă cererea depusă de Roman Statnîi, ca ilegală.
- Se obligă Uniunea Avocaților din Republica Moldova prin intermediul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr.1260- XV cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzătoare.
- În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată, se resping ca neîntemeiate (f.d.24-42, vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11.05.2022, s-a decis :

- Se respinge apelul declarat de către Uniunea Avocaților împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 15 iulie 2021.

- Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție (f.d. 43-78, vol.I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01.02.2023, s-a decis :

- Se respinge recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

- Se menține decizia din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților și Gheorghe Vlas cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actelor administrative și la cererea de chemare în judecată a lui Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la constatarea nulității actului administrativ, contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, și anume în partea prin care au fost admise acțiunile lui Roman Statnîi, constatată neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesia de avocat cu nr. 287/2020 depusă de Roman Statnîi la 11 februarie 2020, anulat pct. 6 din hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 7/13/2021 din 5 martie 2021 prin care a fost respinsă cererea depusă de Roman Statnîi, ca ilegală și obligată Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzătoare. Decizia este irevocabilă. (f.d.84-109, vol.I).

La 23.02.2023, reclamantul Roman Statnîi a depus în adresa Ministerului Justiției cerere privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat în temeiul art.22 din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002, cu modificările și completările ulterioare, anexând actele corespunzătoare (f.d.110, vol.I).

Prin cererea repetată din 04.03.2023, reclamantul Roman Statnîi, a solicitat Ministerului Justiției intervenția urgentă și promptă, în vederea examinării cererii subsemnatului nr.2411 din 23.02.2023 aferent solicitării privind eliberarea licenței, în termenul legal de 10 zile, adică până la 06.03.2023 ora 17:00 (f.d.111-116, vol.I).

Potrivit răspunsului Ministerului Justiției nr.05/1887 din 06.03.2023, s-a comunicat reclamantului că potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, licența pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează de către Ministerul Justiției în termen de 10 zile de la data depunerii cererii. Reieșind din cerințele stabilite de Lege, nici una din alte entități decât Ministerul Justiției nu este în drept de a elibera licențe pentru exercitarea profesiei de avocat. Conform prevederilor art. 10 alin. (4) din Legea prenotată, la eliberarea licenței pentru exercitarea activității de avocat se verifică reputația ireproșabilă a persoanei, în corespundere cu cerințele legale. Astfel, pentru clarificarea circumstanțelor, conform certificatului de cazier detaliat PA - 303 eliberat la data de 23.02.2023, anexat la cerere, potrivit datelor din Registrul informației criminalistice și criminologie al Republicii Moldova, la 18.05.2020 reclamantul a fost arestat de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pe faptul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de alin. (5) al art. 190 „Escrocheria” și alin.

(2) al art. 328 „Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu” din Codul penal. De asemenea, a remarcat că Ministerul Afacerilor Interne de altă informație pe cazul dat nu dispune. Respectiv, în legătură cu necesitatea examinării tuturor circumstanțelor și clarificării aspectelor incerte, notifică că, în acest sens Ministerul Justiției a înaintat un demers Procuraturii Generale a Republicii Moldova. Totodată, întru efectuarea obiectivă a operațiunilor administrative la examinarea cerințelor date, termenul de examinare a cererii privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, înregistrată cu nr. 2411 din 23.02.2023, a fost prelungit cu 15 zile, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (4) din Codul administrativ (f.d.132, vol.I).

La 06.03.2023, și 24.03.2023 reclamantul Roman Statnîi a înaintat Ministerului Justiției cerere repetată privind eliberarea urgentă și prompă a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (f.d. 133-135, 136-137 vol.I).

Prin răspunsul Ministerului Justiției nr.05/1-2539 din 24.03.2023, în contextul cererii reclamantului cu nr.2411 din 23.02.2023 privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și cererilor urgente din 06.03.2023 și 07.03.2023 formulate în cadrul procedurii administrative, a relatat Ministerul Justiției că prin scrisoarea nr. 05/1886 din 06.03.2023, Ministerul Justiției a solicitat Procuraturii Generale informație cu referire la cauza penală nr. 2020920013 indicată ca fiind pendinte în certificatul de cazier judiciar detaliat cu nr. PA-303 din 23.02.2023. Drept răspuns Procuratura Generală a informat prin scrisoarea nr. 22-6d/23-2141 din 16.03.2023, intrată în cancelaria Ministerului Justiției la data de 23.03.2023, despre remiterea, după competență, demersul Ministerului Justiției privind solicitarea expusă în scrisoarea din 06.03.2023. Având în vedere că, la data prezentei, Ministerul Justiției nu a recepționat nici un răspuns și dat fiind faptul că potrivit prevederilor art. 10 alin. (4) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, la eliberarea licenței pentru dreptul de a desfășură activitate de avocat, Ministerul Justiției verifică reputația solicitantului, în condițiile art. 81 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă inițiată la cererea reclamantului, din 23.02.2023 a fost suspendată până la recepționarea de către Ministerul Justiției a răspunsului Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Pe măsura parvenirii informației solicitate, Ministerul Justiției va relua procedura administrativă cu emiterea actului administrativ care se va impune (f.d.171, vol.I)

La 02.04.2023, reclamantul Roman Statnîi a înaintat Ministerului Justiției cerere prealabilă prin care a solicitat admiterea cererii sale din 23.02.2023 depusă în cancelaria Ministerului Justiției și înregistrată cu nr.2411 și emiterea actului administrativ individual favorabil-licența pentru exercitarea profesiei de avocat pe numele Statnîi Roman (f.d.172-181, vol.I).

La 13.04.2023, Ministerul Justiției a emis Hotărîrea nr.05/2-3091 prin care a refuzat în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (f.d.182-185, vol.I).

La 18.04.2023, reclamantul Roman Statnîi a înaintat Ministerului Justiției cerere prealabilă completată care a solicitat de a fi examinată concomitent cu cerera din 02.04.2023 și emiterea actului administrativ favorabil soclicitat (f.d.186-191, vol.I).

Prin răspunsul Ministerului Justiției nr.05/2-861; 05/2-1010 din 18.04.2023, autoritatea pârâtă a examinat cererea prealabilă înaitată de reclamant la 03.04.2023 și cererea prealabilă completată din 18.04.2023, care au fost respinse ca neîntemeiate (f.d.192-193, vol.I).

Astfel, nefiind de acord cu Hotărîrea nr.05/2-3091 din 13.04.2023, răspunsul nr.05/2-861; 05/2-1010 din 18.04.2023 adoptat în procedura prealabilă, precum și acțiunile/inacțiunile Ministerului Justiției în vederea eliberării actului administrativ favorabil solicitat, la 21.04.2023, reclamantul Roman Statnîi s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

Ulterior, după înaintarea prezntei acțiuni în instanța de judecată, Ministerul Justiției a emis Hotărîrea nr.8 din 26.05.2023 prin care a revocat Hotărîrea Ministerului Justiției nr.05/2-3091 din 13.04.2023 cu privire la refuzul în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și a eliberat licența pentru exercitarea profesiei de avocat dlui Statnîi Roman (f.d.13, vol.II).

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Conform art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 Cod administrativ, (1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 189 Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 206 Cod administrativ, (1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru : b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În acest caz, identificând obiectul acțiunii Hotărîrea nr.05/2-3091 din 13.04.2023, răspunsul nr.05/2-861; 05/2-1010 din 18.04.2023 adoptat în procedura prealabilă, precum și cerința privind obligarea emiterii actului administrativ contestat-licența pentru exercitarea profesiei de avocat, pornind de la stabilirea și analiza scopului urmărit de reclamant prin cerințele formulate, instanța reține că la caz obiectul examinării îl reprezintă o acțiune în anularea și respectiv obligare – conform reglementărilor art. 206 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

La caz, instanța reține că, ulterior înaintării prezentei acțiuni în instanța de judecată, Ministerul Justiției a emis Hotărârea nr. 8 din 26.05.2023, prin care a revocat Hotărârea nr. 05/2-3091 din 13.04.2023 privind refuzul eliberării licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și a dispus eliberarea licenței dlui Statnîi Roman (f.d. 13, vol. II). Cu toate acestea, obiectul prezentei acțiuni îl constituie contestarea Hotărârii nr. 05/2-3091 din 13.04.2023, prin care reclamantului i-a fost refuzată eliberarea licenței la momentul adresării sale autorității administrative, precum și verificarea legalității refuzului respectiv.

Conform art. 208 Cod administrativ, (1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 Cod administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

În context, cu referire la respectarea procedurii prealabile, se atestă că la 02.04.2023, reclamantul Roman Statnîi a înaintat Ministerului Justiției cerere prealabilă prin care a solicitat admiterea cererii sale din 23.02.2023 depusă în cancelaria Ministerului Justiției și înregistrată cu nr.2411 și emiterea actului administrativ individual favorabil-licența pentru exercitarea profesiei de avocat pe numele Statnîi Roman (f.d.172-181, vol.I).

La 13.04.2023, Ministerul Justiției a emis Hotărîrea nr.05/2-3091 prin care a refuzat în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (f.d.182-185, vol.I).

La 18.04.2023, reclamantul Roman Statnîi a înaintat Ministerului Justiției cerere prealabilă completată care a solicitat de a fi examinată concomitent cu cerera din 02.04.2023 și emiterea actului administrativ favorabil soclicitat (f.d.186-191, vol.I).

Prin răspunsul Ministerului Justiției nr.05/2-861; 05/2-1010 din 18.04.2023, autoritatea pârâtă a examinat cererea prealabilă înaitată de reclamant la 03.04.2023 și cererea prealabilă completată din 18.04.2023, care au fost respinse ca neîntemeiate (f.d.192-193, vol.I).

Instanța constată că, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant la instanța competentă jurisdicțional și teritorial, este înaintată în termenul legal, a utilizat corect tipul acțiunii în contestare conform art. 206 din Codul administrativ pentru revendicarea drepturilor sale, prin urmare, motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, nu se regăsesc.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 16 Cod administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform art. 21 Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Conform art. 22 Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform art. 137 Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Dacă autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Conform art. 225 Cod administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică :

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Prin urmare, instanța de judecată constată că legea care guvernează raportul juridic litigios este Legea cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19.07.2002. Noțiunea profesiei de avocat se conține în art. 1 din Legea 1260/19.07.2002, care prevede că (1) Profesia de avocat este exercitată de persoane calificate şi abilitate, conform legii, să pledeze şi să acţioneze în numele clienţilor lor, să practice dreptul, să apară în faţa unei instanţe judecătoreşti sau să consulte şi să reprezinte în materie juridică clienţii lor. (2) Profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare şi funcţionare autonomă, în condiţiile prezentei legi şi ale statutului profesiei de avocat. Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător.

În conformitate cu art.10 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002, (1) Profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetăţenia Republicii Moldova, în privinţa căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licenţiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputaţie ireproşabilă şi a fost admisă în profesia de avocat după efectuarea stagiului profesional şi susţinerea examenului de calificare.

(2) Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional persoanele care au cel puţin 10 ani vechime în muncă în funcţia de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni de la demisia din funcţia respectivă, au solicitat participarea la examenul de calificare.

(3) Persoanele scutite de efectuarea stagiului profesional, până la participarea la examenul de calificare, sunt obligate să urmeze cursuri, în volum de cel puţin 20 de ore, în cadrul Centrului de Instruire a Avocaţilor, privind etica şi deontologia avocaţilor, administrarea profesiei şi din alte domenii stabilite în statutul profesiei de avocat.

(4) Persoana nu are reputaţie ireproşabilă şi nu poate fi admisă la examen, nici nu i se eliberează licenţa pentru exercitarea activităţii de avocat dacă:

a) a fost condamnată pentru infracţiuni grave, deosebit de grave, excepţional de grave săvârşite cu intenţie, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale;

b) are antecedente penale nestinse pentru comiterea altor infracţiuni sau interdicţii aplicate pentru comiterea acestora;

c) i-a fost retrasă licenţa pentru exercitarea profesiei de avocat;

d) a plecat din funcţia de judecător, procuror, notar, executor judecătoresc, administrator autorizat, consultant juridic, funcţionar public sau din alte organe din domeniul dreptului în circumstanţe care nu sunt onorabile;

e) are un comportament sau desfăşoară o activitate care nu este compatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului;

f) a comis un abuz prin care a încălcat drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, stabilit prin hotărâre judecătorească emisă de instanţele naţionale sau internaţionale.

În conformitate cu art.21 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002, (1) Pentru admiterea la stagiul profesional, solicitantul prezintă Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat:

a) cererea de primire la examenul de admitere la stagiu;

b) copia buletinului de identitate;

c) copia diplomei de licenţiat în drept sau a echivalentului acesteia;

d) copia carnetului de muncă, după caz;

e) cazierul judiciar;

f) certificatul medical;

g) avizul avocatului care acceptă să-i fie îndrumător;

h) declaraţia pe proprie răspundere, la care se anexează chestionarul de evaluare a bunei reputaţii;

i) copia diplomei de doctor în drept, după caz.

(2) Pentru admiterea la examenul de calificare, avocatul stagiar prezintă Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat:

a) cererea de admitere la examenul de calificare;

b) declaraţia despre faptul că în perioada stagiului profesional el nu a desfăşurat activităţi incompatibile cu profesia de avocat, specificate la art.11;

c) declaraţia pe proprie răspundere, la care se anexează chestionarul de evaluare a bunei reputaţii;

c1) confirmarea privind susţinerea orelor de instruire iniţială;

d) raportul de activitate întocmit de către avocatul stagiar conform cerinţelor stabilite în statutul profesiei;

e) referinţa eliberată de avocatul îndrumător;

f) legitimaţia de avocat stagiar.

(3) Pentru admiterea la examenul de calificare, persoanele specificate la art.10 alin.(2) prezintă Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat actele menţionate la alin.(1) lit.b)–f) şi h) şi alin.(2) lit.a) şi c1) din prezentul articol, precum şi actele care confirmă plecarea onorabilă din funcţiile menţionate la art.10 alin.(2).

(4) Prezentarea unor acte ce conţin informaţii neveridice sau neprezentarea informaţiilor solicitate pentru confirmarea circumstanţelor menţionate la art.10 constituie temei pentru neadmiterea la examen, neadmiterea în profesie sau retragerea licenţei.

În conformitate cu art.22 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002 (în redacția legii în vigoare la momentul adresării reclamantului către Ministerul Justiției -23.02.2023,

(1) Licenţa pentru exercitarea profesiei de avocat este unicul act care confirmă statutul avocatului.

(2) Licenţa pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează de către Ministerul Justiţiei în termen de 10 zile de la data depunerii cererii.

(3) Licenţa pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează pe termen nelimitat şi este valabilă pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

(4) Hotărîrea privind refuzul de eliberare a licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat poate fi atacată în contencios administrativ.

(5) Licenţa pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează contra unei plăţi în mărime de 450 de lei, achitate în contul Ministerului Justiţiei.

La caz, instanța costată că anterior, reclamantul Roman Statnîi s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Consiliului Uniunii Avocaților cu participarea terțului Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative și cererea de chemare în judecată depusă de Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu participarea terțului Comisia de Licențiere a profesiei de avocat privind contestarea actelor administrative. Prin acțiunea promovată, a susținut reclamantul că la 11.02.2020 a formulat și depus în adresa Comisiei de licențiere a profesiei de avocat o cerere înregistrată în cancelarie cu nr.287/2020 prin care, în conformitate cu ordinea prevăzută la art. 10 alin.(2) și (3), art.21 alin.(l) lit. b) - f) și alin(3) lit. a) și b) și art.22 din Legea nr.l260-XV cu privire la avocatură din 19.07.2002 cu modificările introduse prin Legea nr.215-XVI din 13.07.2006, în vigoare din 11.08.2006 și Legea nr.102 din 28.05.2010, în vigoare din 03.08.2010, a solicitat recepționarea actelor necesare pentru eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, conform anexei, care justifică întrunirea cerințelor legale pentru exercitarea profesiei de avocat, prevăzute la art. 10 din Legea nr.1260- XV cu privire la avocatură.

Astef, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15.07.2021, au fost admise parțial cererile de chemare în judecată în contenciosul administrativ administrativ depuse de reclamantul Roman Statnîi.

S-a constatat neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesie de avocat cu nr.287/2020 depusă de Roman Statnîi la 11 februarie 2020.

S-a anulat pct.6 din Hotărîrea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr.7/13/2021 din 05 martie 2021 prin care a fost respinsă cererea depusă de Roman Statnîi, ca ilegală.

A fost obligată Uniunea Avocaților din Republica Moldova prin intermediul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr.1260- XV cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzătoare.

În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată, au fost respinse ca neîntemeiate (f.d.24-42, vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11.05.2022, a fost respins apelul declarat de către Uniunea Avocaților împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 15 iulie 2021. Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție (f.d. 43-78, vol.I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01.02.2023, a fost respins recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova. S-a menținut decizia din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților și Gheorghe Vlas cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actelor administrative și la cererea de chemare în judecată a lui Roman Statnîi împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la constatarea nulității actului administrativ, contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, și anume în partea prin care au fost admise acțiunile lui Roman Statnîi, constatată neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesia de avocat cu nr. 287/2020 depusă de Roman Statnîi la 11 februarie 2020, anulat pct. 6 din hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 7/13/2021 din 5 martie 2021 prin care a fost respinsă cererea depusă de Roman Statnîi, ca ilegală și obligată Uniunea Avocaților din Republica Moldova, prin intermediul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura lui Roman Statnîi în profesia de avocat în temeiul art. 10 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței corespunzătoare. Decizia este irevocabilă. (f.d.84-109, vol.I).

În context, la 23.02.2023, reclamantul Roman Statnîi a depus la Ministerul Justiției cerere privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat în temeiul art.22 din Legea cu privire la avocatură nr.126 din 19.07.2002, cu modificările și completările ulterioare, anexând actele corespunzătoare (f.d.110, vol.I).

Potrivit răspunsului Ministerului Justiției nr.05/1887 din 06.03.2023, s-a comunicat reclamantului că potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, licența pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează de către Ministerul Justiției în termen de 10 zile de la data depunerii cererii. Reieșind din cerințele stabilite de Lege, nici una din alte entități decât Ministerul Justiției nu este în drept de a elibera licențe pentru exercitarea profesiei de avocat. Conform prevederilor art. 10 alin. (4) din Legea prenotată, la eliberarea licenței pentru exercitarea activității de avocat se verifică reputația ireproșabilă a persoanei, în corespundere cu cerințele legale. Astfel, pentru clarificarea circumstanțelor, conform certificatului de cazier detaliat PA - 303 eliberat la data de 23.02.2023, anexat la cerere, potrivit datelor din Registrul informației criminalistice și criminologie al Republicii Moldova, la 18.05.2020 reclamantul a fost arestat de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pe faptul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de alin. (5) al art. 190 „Escrocheria" și alin. (2) al art. 328 „Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu" din Codul penal. De asemenea, a remarcat că Ministerul Afacerilor Interne de altă informație pe cazul dat nu dispune. Respectiv, în legătură cu necesitatea examinării tuturor circumstanțelor și clarificării aspectelor incerte, notifică că, în acest sens Ministerul Justiției a înaintat un demers Procuraturii Generale a Republicii Moldova. Totodată, întru efectuarea obiectivă a operațiunilor administrative la examinarea cerințelor date, termenul de examinare a cererii privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, înregistrată cu nr. 2411 din 23.02.2023, a fost prelungit cu 15 zile, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (4) din Codul administrativ (f.d.132, vol.I).

La 06.03.2023, și 24.03.2023 reclamantul Roman Statnîi a înaintat Ministerului Justiției cerere repetată privind eliberarea urgentă și prompă a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (f.d. 133-135, 136-137 vol.I).

Prin răspunsul Ministerului Justiției nr.05/1-2539 din 24.03.2023, în contextul cererii reclamantului cu nr.2411 din 23.02.2023 privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și cererilor urgente din 06.03.2023 și 07.03.2023 formulate în cadrul procedurii administrative, a relatat Ministerul Justiției că prin scrisoarea nr. 05/1886 din 06.03.2023, Ministerul Justiției a solicitat Procuraturii Generale informație cu referire la cauza penală nr. 2020920013 indicată ca fiind pendinte în certificatul de cazier judiciar detaliat cu nr. PA-303 din 23.02.2023. Drept răspuns Procuratura Generală a informat prin scrisoarea nr. 22-6d/23-2141 din 16.03.2023, intrată în cancelaria Ministerului Justiției la data de 23.03.2023, despre remiterea, după
competență, demersul Ministerului Justiției privind solicitarea expusă în scrisoarea din 06.03.2023. Având în vedere că, la data prezentei, Ministerul Justiției nu a recepționat nici un răspuns și dat fiind faptul că potrivit prevederilor art. 10 alin. (4) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, la eliberarea licenței pentru dreptul de a desfășură activitate de avocat, Ministerul Justiției verifică reputația solicitantului, în condițiile art. 81 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă inițiată la cererea reclamantului, din 23.02.2023 a fost suspendată până la recepționarea de către Ministerul Justiției a răspunsului Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Pe măsura parvenirii informației solicitate, Ministerul Justiției va relua procedura administrativă cu emiterea actului administrativ care se va impune (f.d.171, vol.I)

La 13.04.2023, Ministerul Justiției a emis Hotărîrea nr.05/2-3091 prin care a refuzat în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat din motiv că reclamantul Roman Statnîi nu se bucură de o reputație ireproșabilă avînd în vedere că reclamantul la momentul emiterii actului contestat, din informația parvenită de la Procuratura pentrru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale deținea statutul de învinuit în cazua penală nr.2020920013 iar la caz sunt incidente dispozițiile art.10 alin.(4) lit.b) și e) din Legea nr.1260/2012 cu privire la avocatură (f.d.182-185, vol.I).

În context, instanța reitereaz că art.10 alin.(4) lit.b) și e) din Legea nr.1260/2012 cu privire la avocatură, prevede că persoana nu are reputaţie ireproşabilă şi nu poate fi admisă la examen, nici nu i se eliberează licenţa pentru exercitarea activităţii de avocat dacă : b) are antecedente penale nestinse pentru comiterea altor infracţiuni sau interdicţii aplicate pentru comiterea acestora; e) are un comportament sau desfăşoară o activitate care nu este compatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului;

Conform art. 22 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură, Hotărîrea privind refuzul de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat poate fi atacată în contencios administrativ.

La caz, instanța relevă că, în calitate de temei pentru respingerea cererii reclamantului Statnîi Roman de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat a servit exclusiv pretinsa lipsă a unei reputații ireproșabile, prin urmare, instanța va analiza aspectul vizat fără a pune în discuție celelalte condiții impuse de lege care dincolo de orice dubiu rezonabil se prezumă a fi întrunite.

Analizând minuțios sensul art. 10 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură ce vizează cazurile care denotă lipsa reputației ireproșabile, instanța de judecată desprinde într-o manieră certă că această listă este exhaustivă și nu admite interpretări extensive defavorabile. Astfel, norma precitată stabilește că nu se consideră persoană cu reputaţie ireproşabilă şi cererea ei nu se admite în cazul în care : a) a fost condamnată anterior pentru infracţiuni grave, deosebit de grave, excepţional de grave săvârşite cu intenţie, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; b) nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracţiuni; c) anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licenţa pentru acordarea

asistenţei juridice din motive compromiţătoare; d) a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromiţătoare sau a fost eliberată, din aceleaşi motive, din funcţia de judecător, notar, consultant juridic sau funcţionar public; e) comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului; f) prin hotărârea instanţei judecătoreşti, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului.

La acest capitol, instanța consideră oportun de a evidenția că, Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova, Statutul Profesiei de Avocat nu au instituit o marjă de apreciere pe marginea sintagmei de reputație ireproșabilă.

Din perspectiva jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, legea trebuie sa fie accesibilă persoanei în cauză şi să fie previzibilă sub aspectul consecinţelor sale (a se vedea şi hotărârea Amann împotriva Elveţiei). În sensul Convenţiei, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiţii suplimentare: să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin publicare; să fie enunţată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să îşi conformeze conduita cunoscând consecinţele juridice ale faptelor sale. Această ultimă condiţie nu este îndeplinită, spre exemplu, atunci când norma legală nu prevede cu suficientă claritate condiţiile în care autorităţile statale pot să ia o anumită măsură, precum şi mijloacele de verificare a îndeplinirii condiţiilor. În lipsa unor garanţii procedurale, simpla existenţă fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege, în sensul Convenţiei.

Una din cerinţele care rezultă din expresia „prevăzută de lege” este previzibilitatea măsurii la care se referă. O normă nu poate fi considerată „lege” decât dacă ea este formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă comportamentul său: el sau ea trebuie să poată - în caz de necesitate cu consultanţă corespunzătoare - să prevadă, în mod rezonabil, în dependenţă de circumstanţele cauzei, consecinţele care pot să rezulte dintr-o acţiune concretă. Nu este necesar ca acele consecinţe să fie previzibile cu certitudine absolută: experienţa arată că acest lucru este nerealizabil. În timp ce certitudinea în lege este foarte dorită, ea poate duce la o rigiditate excesivă, atunci când legea trebuie să facă faţă circumstanţelor care se schimbă. Prin urmare, multe legi sunt inevitabil formulate în termeni care, în măsură mai mare sau mai mică, sunt vagi şi a căror interpretare şi aplicare este pusă în sarcina practicii (a se vedea, spre exemplu, Rekvenyi v. Hungary [GC], nr. 25390/94, § 34, ECHR 1999-III).

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate şi claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale şi să prevadă, în mod rezonabil, în funcţie de circumstanţele cauzei, consecinţele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conţine o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situaţia dată, persoana poate pretinde că nu-şi cunoaşte drepturile şi obligaţiile.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri. Or, enunțarea abstractă și evazivă a normei legale fără a o proiecta situației faptice nu îndeplinește dezideratele abordate mai sus, de altfel, pârâtul nu au indicat care conduită a reclamantului este contrară Codului deontologic al avocaților și care normă în acest context a fost încălcată.

Din analiza minuțioasă a hotărârii nr.05/2-3091 din 13.04.2023 emisă de Ministerul Justiției „Cu privire la refuzul în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat”, se rezumă că motivul refuzului eliberării licenței solicitate de Roman Statnîi rezidă în faptul că acesta nu întrunește condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură și anume nu se bucură de reputație ireproșabilă și anume că Roman Statnîi la momentul emiterii actului contestat deținea calitatea de învinuit în cauza penală nr.2020920013.

O asemenea motivare nu satisface dezideratele impuse de art. 31 și 118 din Codul administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. În cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

În acest context, motivarea hotărârii Ministerului Justiției nr.05/2-3091 din 13.04.2023 este una generală și abstractă deoarece nu reflectă raționamentele și probele care au determinat emitentul să ajungă la o asemenea concluzie, viciu juridic esențial, suficient pentru a determina anularea acesteia.

La caz, instanța reține că aspectele privind lipsa reputației ireproșabile pe motivul intentării cauzei penale în privința reclamatului au fost examinate de către instanța de judecată în litigiul împotriva Uniunii Avocaților cauza 3-827/2020, devenită irevocabilă (fila nr.84-109, dos.administrativ).

Astfel se reține că instanța a constatat : „...În speță, nu se asociază nici uneia din cazurile enumerate exhaustiv de lege, prin urmare, acesta nu poate fi catalogat ca neavînd reputație ireproșabilă.

Cu referire la temeiurile invocate de Comisia de licențiere în profesia de avocat precum că, a concluzionat lipsa reputației ireproșabile a reclamantului avînd la baza caracteristica nr.33- 12d/21-38 din 29.01.2021 eliberată de Procuratura Republicii Moldova, potrivit căreia, în prezent Roman Statnîi este acuzat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.3 lit.b), art.332 alin.2 lit.b), art.308 alin.l, art.306 alin.2 lit.a) Cod Penal. De asemenea, Roman Statnîi este pus oficial sub acuzare la 19.05.2020 în cauza nr.2020920013, în care urmărirea penală a fost începută la 27.02.2020 în temeiul unei bănuieli rezonabile privind săvîrșirea infracțiunlor prevăzute de art. 190 alin.5, art. 324 alin.3 lit.a) și b), art.325 alin.3 lit.a) și a/1, art.326 alin.3 lit.a), art.328 alin.3 lit.b) și d) Cod Penal, instanța reține că, în conformitate cu prevederile art.21 din Constituția RM, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s- au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Din coroborarea celor indicate mai sus, instanța de judecată remarcă că, în pricină, nu a fost prezentată o hotărire judecătorească definitivă și irevocabilă prin care Roman Statnîi ar fi fost condamnat, or, pînă la emiterea unei hotăriri judecătorești definitive și irevocabile prin care s-ar dovedi vinovăția și s-ar dispune condamnarea persoanei, orice persoană se prezumă a fi nevinovată....(f.d.40, vol.I)

În context, instanța reiterează că în conformitate cu art.123 alin.(2) Cod de Procedură Civilă, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

Instanța consideră oportun de a efectua o incursiune în materia efectelor și caracterelor juridice intrinseci ale hotărârilor judecătorești, relevând următoarele.

Puterea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești semnifică faptul că o acțiune nu poate fi judecată în mod definitiv decât o singură dată (bis de eadem re ne sit actio), iar hotărârea este prezumată a exprima adevărul și nu trebuie să fie contrazisă de o altă hotărâre (res judicata pro veritate habetur). Efectul de „lucru judecat” al unei hotărâri judecătorești are doua accepțiuni:

Stricto sensu semnifică autoritatea de lucru judecat (bis de eadem), care face imposibilă judecarea unui nou litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri (exclusivitatea).

Lato sensu semnifică puterea de lucru judecat (res judicata), care presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă că exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o altă hotărâre (obligativitatea).

Existența unei hotărâri judecătorești poate fi invocată în cadrul unui alt proces judiciar, cu autoritate de lucru judecat, atunci când se invocă exclusivitatea hotărârii judecătorești (art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă), sau cu putere de lucru judecat, când se invocă obligativitatea sa (art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă), fără ca în cel de-al doilea proces să fie aceleași părți, să se discute același obiect, pe aceleași temeiuri. Pentru a se invoca obligativitatea unei hotărâri judecătorești irevocabile privind soluționarea unui litigiu nu este necesară existența triplei identități de părți, temei și obiect, ci este necesară doar probarea identității între problema soluționată irevocabil și problema dedusă judecății, instanța de judecată fiind ținută să pronunțe aceeași soluție, deoarece, în caz contrar s-ar ajunge la situația încălcării componentei *res judicata*.

Este evident că raționamentele instanțelor de judecată materializate în actele judiciare (anexate la materialele cauzei) trebuie luate în considerare, acceptate și respectate necondiționat de orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, inclusiv de instanțele de judecată sesizate să examineze chestiuni similare, conexe sau tangențiale cu cele examinate anterior de instanțele de judecată sub auspiciile *res judecata*, reiterând în acest sens art. 16 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă combinat cu art. 195 din Codul administrativ - hotărârile, încheierile, ordonanţele şi deciziile judecătoreşti definitive, precum şi dispoziţiile, cererile, delegaţiile, citaţiile, alte adresări legale ale instanţei judecătoreşti, sunt obligatorii pentru toate autorităţile publice, asociaţiile obşteşti, persoanele oficiale, organizaţiile şi persoanele fizice şi se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătoreşti, dispoziţiilor, cererilor, delegaţiilor, citaţiilor, altor adresări legale, precum şi lipsa de consideraţie faţă de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod şi în alte legi. Principiul fundamental regăsit și la art. 120 din Constituția Republicii Moldova care statuează că, este obligatorie respectarea sentinţelor şi a altor hotărâri definitive ale instanţelor judecătoreşti, precum şi colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentinţelor şi a altor hotărâri judecătoreşti definitive.

Pe această undă de idei, în virtutea principiului prezumției de nevinovăție consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 21 din Constituția Republicii Moldova, art. 8 din Codul de procedură penală, reclamantul Roman Statnîi se bucură plenar de drepturile și libertățile conferite de lege și de o reputație ireproșabilă. Nu în zadar legislatorul a prevăzut la art. 14 din Legea cu privire la avocatură ca temei de încetare a activității de avocat ipoteza în care avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală şi incompatibilă cu normele deontologice ale activităţii de avocat, ceea ce vine să confirme că reputația ireproșabilă constituie per se o prezumție, aptă să fie răsturnată în condițiile prezentării unor contraargumente plauzibile și contraprobe persuasive și incontestabile.

Instanța reține că, potrivit art. 22 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură (în redacția Legii la momentul emiterii actului administrativ), competența de a elibera licența pentru exercitarea profesiei de avocat revine Ministerului Justiției, care este obligat să emită licența în termen de 10 zile de la data depunerii cererii. Totodată, conform art. 43 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, Comisia de licențiere a profesiei de avocat are atribuția de a aproba rezultatele examenelor de calificare și de a adopta hotărâri privind admiterea în profesie. Prin urmare, atribuția Comisiei privește

constatarea îndeplinirii condițiilor de acces în profesie, în timp ce emiterea licenței constituie o competență distinctă, exercitată de Ministerul Justiției.

La emiterea actului administrativ, instanța de judecată este obligată să verifice în corespundere cu rigorile art. 225 din Codul administrativ, dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Instanța reține că, pe de o parte, profesia de avocat se întemeiază pe principiul autoguvernării, iar, pe de altă parte, procedurile privind accesul în profesie trebuie să respecte exigențele legalității, imparțialității, transparenței și nediscriminării, astfel încât să nu afecteze în mod nejustificat încrederea publicului în profesia de avocat și în instituțiile implicate în procesul de admitere.

Instanța de judecată remarcă că potrivit art.137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Or, dreptul discreționar nu permite desfășurarea activității administrative arbitrare (art.16 Cod administrativ). Esența puterii discreționare are drept bază marja de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorități astfel ca în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor să poată recurge la orice mijloc de acțiune în limitele competenței sale, însă să acționeze cu respectarea principiului proporționalității. Respectiv, ipotetic vorbind, pentru a fi rezonabil de discutat/de invocat dreptul discreționar, pârâtul trebuia, cel puțin, să respecte careva norme legale. Respectiv, activitatea desfășurată de pârât nu are nici o legătură cu dreptul discreționar acordat de lege, ci este o ilegalitate.

Legalitatea actelor administrative înseamnă conformitatea acestora cu Constituția și cu legile adoptate de Parlament, precum și cu actele normative care au o forță juridică superioară. În ceea ce privește oportunitatea, aceasta reprezintă capacitatea de apreciere a autorităților publice, în ceea ce privește măsurile ce trebuie luate pentru realizarea obiectivului stabilit de lege, mijlocele utilizate, momentele sau etapele acțiunii. Cu alte cuvinte, oportunitatea este capacitatea administrativă de a aprecia ”cum este mai bine” să se înfăptuiască obiectivul stabilit, prin intermediul legii.

Respectiv, atunci când pârâtul a emis Hotărîrea nr.05/2-3091 din 13.04.2023, precum și decizia nr.05/2-861; 05/2-1010 din 18.04.2023 adoptată în procedura prealabilă, având în vedere maniera în care a procedat autoritatea publică, denotă sfidarea principiului legalității de care trebuie să se conducă toate autoritățile – art.21 Cod administrativ, care prevede: (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. (2) Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. (3) Autoritățile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăților persoanelor decît în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Statul de drept presupune respectarea principiului legalității, recunoscând, totodată, autorităților publice, să-și exercite puterea discreționară, care reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorități astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acțiune în limitele competenței sale. Însă, această putere discreționară, sau drept de apreciere, sau oportunitate, nu este nelimitată, cenzurarea acesteia de către judecător poate și trebuie să intervină atunci când este afectată chiar legalitatea și, practic, se acționează cu exces de putere.

Dacă legalitatea are în vedere, conformitatea cu legea, ceea ce presupune că orice formă de manifestare a autorității publice, inclusiv a oricăreia din sfera administrației publice, trebuie să se

încadreze în limitele stabilite de actele normative, puterea discreționară presupune, pe fond libertatea ce i-a fost conferită de lege autorității publice pentru a alege o soluție sau alta.

Principiul proporționalității (art.29 Cod administrativ), impune ca orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

La fel, dreptul discreționar (art.137 Cod administrativ) presupune că în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Raportând circumstanțele cauzei la normele legale incidente, instanța concluzionează asupra temeiniciei parțiale a acțiunii reclamantului Roman Statnîi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Respingerea acțiunii, în pofida constatării caracterului nelegal al refuzului de emitere a licenței, ar lipsi reclamantul de o protecție jurisdicțională efectivă și ar fi incompatibilă cu garanțiile consacrate de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În aceste condiții, instanța concluzionează asupra necesității admiterii parțiale a acțiunii, prin anularea Hotărârii nr. 05/2-3091 din 13.04.2023 și a deciziei nr. 05/2-861/05/2-1010 din 18.04.2023, emisă în procedura prealabilă.

În ceea ce privește cerința privind obligarea Ministerului Justiției la emiterea actului administrativ solicitat, instanța constată că aceasta a rămas fără obiect. Astfel, ulterior introducerii prezentei acțiuni, Ministerul Justiției a emis Hotărârea nr. 8 din 26.05.2023, prin care a revocat Hotărârea nr. 05/2-3091 din 13.04.2023 privind refuzul eliberării licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și a dispus eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat dlui Roman Statnîi (f.d. 13, vol. II). În consecință, obligația a cărei executare se solicita prin prezenta acțiune a fost executată pe parcursul examinării cauzei, nemaifiind necesară obligarea autorității prin hotărâre judecătorească.

Astfel, prin emiterea Hotărârii nr. 8 din 26.05.2023, adică schimbarea de poziție a autorității publice pîrîte într-un termen nu atît de mare, fără modificarea cadrului legal sau a circumstanțelor de fapt, demonstrează caracterul arbitrar al primului act - Hotărârea nr. 05/2-3091 din 13.04.2023.

Mai mult, atît din conținutul Hotărârii nr. 8 din 26.05.2023 nu rezultă care totuși au fost circumstanțele care au dus la schimbarea poziției pîrîtului, cît și nici reprezentantul pîrîtului în ședința de judecată nu a putut explica acest fapt.

Or, emiterea succesivă a două acte diametral opuse - refuz, urmat de admitere, pe baza acelorași documente reprezintă o încălcare a principiului certitudinii juridice și a bunei administrări.

Faptul că autoritatea a emis ulterior actul dovedește implicit că reclamantul îndeplinea condițiile legale încă de la momentul depunerii cererii inițiale. Prin urmare, refuzul inițial a fost de la bun început ilegal.

Referitor la argumentul pîrîtului că acțiunea a rămas fără obiect este nefondat, or decizia de respingere inițială a produs efecte juridice negative reclamantului.

Este de menționat ca pentru ca reclamantul să poată solicita eventuale despăgubiri pentru perioada de întîrziere a emiterii actului solicitat, este absolut necesară constatarea oficială a ilegalității actului de refuz prin hotărâre judecătorească.

Referitor la pretențiile privind anularea răspunsurilor nr. 5/1887 din 06.03.2023 și nr. 05/1-2539 din 24.03.2023, instanța reține că acestea nu întrunesc elementele unui act administrativ individual defavorabil, în sensul art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, reprezentând operațiuni administrative efectuate în cadrul procedurii administrative finalizate prin emiterea Hotărârii nr. 05/2-3091 din 13.04.2023. Ca atare, aceste operațiuni administrative nu pot constitui, în mod autonom, obiect al acțiunii în contencios administrativ.

În partea cerinței reclamantului cu privire la constatarea neexaminării în termen legal a cererii din 23.02.2023 cu nr.2411, aceasta urmează a fi respinsă, or reieșind din prevederile art. art. 10 și 11 Cod Administrativ, instanța reține că, nesoluționarea cererii reclamantului echivalează cu respingerea solicitării formulate. Respectiv, în sensul art.10 și 11 Cod Administrativ, acesta reprezintă un act administrativ individual defavorabil reclamantului, ținînd cont că nu i-au fost satisfăcute revindecările înaintate.

Conform art. 206 alin. (1) lit. d) Cod Administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru : constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare). Alin. (2) al normei menționate prevede că, acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei cînd se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Iar conform art. 224 alin. (1) lit. d) Cod Administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri : d) în baza unei acţiuni în constatare, constată existenţa sau inexistenţa unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul.

Totodată art. 208 alin. (5) Cod Administrativ prevede că, o acţiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

La caz, pretenția reclamantului cu privire la constatarea neexaminării de către Ministerul Justiției în termen legal a cererii din 23.02.2023 cu nr.2411, nu poate fi asimilată acțiunii în constatare în condițiile în care art. 64 Cod administrativ care prevede că, (1) Autoritatea publică este obligată să soluţioneze o cerere potrivit competenţelor sale şi în termenul stabilit de lege. (2) Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeaşi regulă se aplică şi în cazul nesoluţionării unei cereri în termen legal.

Astfel Codul Administrativ prescrie conduita în situația menționată, nesoluționarea unei cereri în termen legal se consideră drept respingere a cererii.

Tot aici este de menționat că, prin scrisoarea din 24.03.2023, Ministerul Justiției a adus la cunoștință reclamantului despre faptul că în temeiul art. 81 alin.(1) Cod Administrativ, procedura administrativă inițiată la cererea din 23.02.2023 este suspendată pînă la recepționarea de către Ministerul Justiției a răspunsului Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (fila nr.193, dos.administrativ).

Astfel, contextul celor supra-elucidate, instanța conchide temeinicia parțială a acțiunii, cerințele urmând a fi parțial admise, iar actul administrativ individual contestat, urmează a fi anulat ca fiind emis contrar legii.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. a) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Roman Statnîi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ***se admite parțial***.

Se anulează Hotărîrea nr.05/2-3091 din 13.04.2023, precum și decizia nr.05/2-861; 05/2-1010 din 18.04.2023 adoptată în procedura prealabilă.

În rest, acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru